

MARSKRAMER VOOR UIERZALF EN LANGE SPIJKERS

DE BOER OP MET KLAAS VAN DER MEL

Tekst DOUWE ANNE VERBRUGGE | Fotografie OTTO KALKHOVEN

Met groot gemak draait de 53-jarige Klaas van der Mel zijn vrachtautootje achteruit een smal boerenerf op. Bij de meeste trouwe klanten komt hij al meer dan dertig jaar. De moderne marskramer slijt aan hen rieken, laarzen, reinigingsmiddelen, bezems, batterijen voor schrikdraad, uierzalf en ook nog een hussie lange spijkers als het zo uitkomt. Al wat de boer nodig heeft.

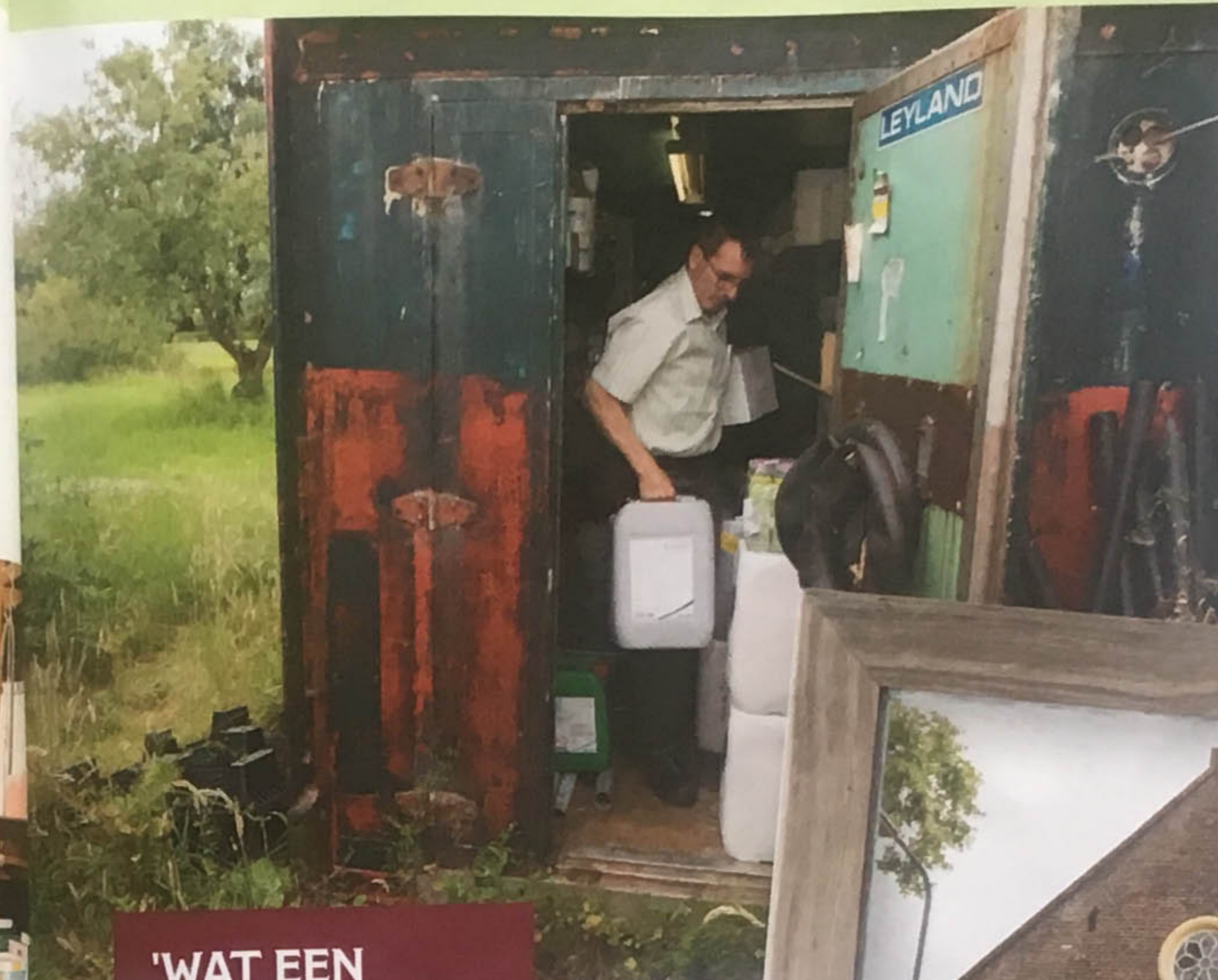
Noem het en Klaas van der Mel heeft het.

Een Haflinger en een Shetlander kijken rustig toe als Klaas heen en weer loopt om zijn vrachtwagen te bevoorraden. Twee kleine schuurtjes op zijn ouderlijke boerderij in Polsbroek dienen als voorraadkamer. "Mijn broer is hier nu boer. Mooi handig dus." Een auto rijdt het erf op. "Dat zal mijn schoonzus wezen..." "Ik ben zojuist oma geworden Klaas!", roept de schoonzus hem

toe. "Deborah heet ze, alles goed en wel." Klaas reageert met ingetogen blijdschap: "Een schoner begin van de dag kunnen we niet wensen."

Anti-vliegenkleed

De eerste klant van de dag woont aan de rand van het straatdorp Polsbroek, aan een doodlopend straatje. Gijs Kentie is de naam van de boer. Maar Gijs is niet op het erf.

Een van de twee kleine schuurtjes die dienen als voorraadkamer.

Het vrachtautootje verlaat het erf van de ouderlijke boerderij in Polsbroek.

'WAT EEN VRIJHEID HÈ, DAT IK zulke ritjes DOOR DE POLDER MAG MAKEN'

"Waar zit je Gijs?", roept Klaas door de telefoon. Gijs blijkt achter in het land. "Over tien minuten is ie er. Het mooie aan Gijs is dat hij zich nooit al te druk maakt. Zelfs als zijn schoenen in brand staan, raakt hij nog niet in paniek."

Gijs beschikt over opvallend gitzwart haar. "Een erfenis van mijn Schotse vader en Portugese moeder. En dan beland je met zo'n achtergrond hier in de polder van Polsbroek!", buldert hij met gulle lach. In de wagen informeert Klaas zijn klant over een innovatief anti-vliegenkleed voor kalfjes. "Vliegen die erop gaan zitten, vallen er dood vanaf. En zo'n kleed is nog verkoelend ook omdat het zonnewarmte tegenhoudt. In derdewereldlanden gebruiken ze de stof tegenwoordig in kleding. Dertig euro kost ie." "De prijs valt me mee, Klaas. Maar ik hoef niet zo nodig voor de muziek uit te

lopen. Als je achteraan loopt, kom je ook wel op tijd. Doe mij nog maar een busje van dat Tectonik-spul. Dat werkt ook goed tegen vliegen."

Paleis Noordzij

Klaas is als twintiger begonnen in de ambulante handel, zoals hij zijn werk zelf noemt. "In een advertentie in *De Boerderij* las ik dat iemand in de buurt van Zaltbommel

Geertje van Wijngaarden: "Bij de spullen van Klaas krijg je er iets groters bij; dat is vertrouwen. De dingen die hij verkoopt zijn niet 'Made in Pokkiewokkie' of zoiets. Je weet wat je krijgt. En Klaas is niet zo'n type dat hier aan de deur komt met van die gladde verkooppraatjes en doet alsof hij alles beter weet. Hij heeft een oprecht luisterend oor. Mijn man Nico wordt helemaal rustig als hij een tijdje met Klaas heeft staan praten. Gewoon over de dingen in het nieuws, of wat Nico persoonlijk heeft geraakt. Daar neemt Klaas de tijd voor."

Gijs Kentie: "Natuurlijk koop ik ook weleens in via internet, maar het is daar echt niet altijd goedkoper hoor. En goedkoop kan ook duurkoop wezen, als het gekochte niet bevalt of snel kapot gaat. Op internet is dat lastig te verhalen. Bij Klaas kan ik aankloppen als ik panne heb met zijn spullen. Altijd makkelijk, zo'n ventje in de buurt!"

met zijn handeltje stopte. Daar ben ik op ingesprongen. Tien jaar later kwam de handel vrij van Gijs-Cor Lekkerkerker, beter bekend als Gijs Pijp. Hij was actief in de regio Kamerik, Kockengen en Breukelen. Nu heb ik zo'n tweehonderd vaste klanten, waarvan dus ook een paar in mijn woonplaats Polsbroek."

Het Utrechtse polderdorp is een typisch straatdorp. Met aan de ene kant van de wetering de Zuidzijdseweg en aan de andere de Noordzijdseweg. "We gaan nu wat afleveren bij de familie Van Wijngaarden op 'Paleis Noordzij'." Boerin Geertje komt op haar fiets naar de achterkant van het erf, waar Klaas zijn vrachtwagen heeft geparkeerd. Het opstaptrapje heeft hij al uitgeschoven. "Het is net een SRV-wagen, maar dan voor boerenspullen", grapt Geertje, die op zoek is naar een uit de kluiten gewassen garde. Klaas helpt bij het zoeken: "Sommige klanten durven de wagen niet in te komen. Bang dat ze dan te

veel spullen kopen." Geertje heeft haar garde gevonden, en nog een paar mondkapjes. "Handig voor het bij schuren en schilderen. Ja joh, we hebben zo'n mooie authentieke boerderij met engelenramen en hooiluiken, die moet je goed onderhouden. Vandaar dat ik 'm de naam 'Paleis Noordzij' heb meegegeven."

Klotsend van de koffie

Klaas vertelt dat hij thuis een tegeltje op de schouw heeft staan met daarop de tekst: 'Tel wat je hebt, en niet wat

'NAAR EEN
ANDER
OMKIJKEN
VIND IK
belangrijk
IN MIJN
LEVEN'

je mist'. "Eerlijk gezegd valt dat voor mezelf niet altijd mee. Ook ik ben snel geneigd mee te klagen met andere mensen. Maar als we onze zegeningen wat vaker zouden tellen, was het een stuk rustiger in Nederland. Zo voel ik geen druk om het financieel allemaal voor elkaar te krijgen. Er zijn mindere perioden en er zijn betere perioden. Aan het einde van het jaar zie ik wel wat ik overhoud. Of tekortkom. Het sociale contact vind ik vele malen belangrijker. Nog steeds ga ik een paar keer per jaar langs bij boeren die gestopt zijn. Velen van hen vallen in een soort eenzaamheid omdat er niemand meer aan de deur komt. Geen veearts, geen voerleverancier, geen loonwerker. En als men niet kerkelijk betrokken is, wordt het wel heel erg stil op de boerderij. Dat gaat mij aan het hart. Als ik dan langs geweest ben, klots ik heen en weer van de koffie, maar dat hindert niet. Naar een ander omkijken vind ik belangrijk in mijn leven. De rest komt vanzelf wel goed. Dat is een stukje geloofsvertrouwen dat ik heb."

Gijs Kentie, de eerste klant van de dag, komt met zijn tractor van achter uit het land.

Vrij man

Een paar dagen voordat Klaas zijn klanten bezoekt, stuurt hij hun een e-mail. "Om de boeren te attenderen op mijn komst. Ik kom zo eens in de zes weken bij de meesten langs. Die e-mails werken goed, want dan hebben ze nagedacht over welke spullen ze missen. Want ik kreeg bij mijn bezoeken nogal eens te horen dat ze pas weten wat ze nodig hebben als ik weg ben..." De motor wordt gestart voor een ritje verderop, naar Kamerik. "Wat een vrijheid hè, dat ik zulke ritjes door de polder mag maken. Dat is toch wel het mooie van dit vak; ik kan zelf mijn tijd indelen. Vaak ontbijt ik 's ochtends met onze vier kinderen. Dat is mij ook heel wat waard. Dat ik hen zie opgroeien in plaats van dag en nacht onderweg te zijn. Er zijn natuurlijk wel drukere perioden, zoals in het voorjaar als iedereen om kuilplastic verlegen zit. Dan komt het weleens voor dat ik 's avonds niet mee-eet, maar dat hoort erbij als je vrij man wilt wezen."

Jan Stam heeft zich uitgedost in een tuinbroek-overall waarvan hij de broekspijpen heeft afgeknipt. "Lekker luchtig joh, weet je niet."

Cock en Gert Smit

Een oer-Hollands knotwilgenlaantje leidt naar de boerderij van de gebroeders Smit. Cock en Gert. Hun leven lang boeren ze op dezelfde boerderij. Met koeien die hun hoorns mogen houden, een paard dat er nog steeds mag zijn en een paar trekkers van minstens dertig jaar oud. Klaas: "De broers zijn niet behoudend, maar ze leven wel volgens het principe dat eerst het oude op moet." Cock weet precies wat hij nodig heeft als hij de winkelwagen van Klaas induikt. "Een doosje filters en wat van die uiermint. Dat is goed voor de bloedsomloop." Gert roept zijn broer toe dat hij nog wat van die schrikdraaddoppen nodig heeft. "Van die gele dingen, weet je wel."

Man Bijt Hond-boer

Een bezoek aan boer Jan Stam uit Kockengen, bekend van het voormalige tv-programma Man Bijt Hond, vormt de afsluiting van de werkdag van Klaas. "Met Jan kan ik altijd heerlijk praten over dominees en molens. Daar weet hij werkelijk waar zeer veel van af. Van veel dominees weet hij precies waar zij allemaal 'gestaan' hebben. Een weinig bekende kwaliteit van hem. En van veel molens in deze regio weet hij tot in detail de historische achtergronden. Ik kom hier altijd even tot rust. Jan praat, ik luister. Al hoort Jan ook graag zelf een nieuwtje, en daar is niets mis mee natuurlijk." Jan heeft zich op deze zonnige dag uitgedost met een tuinbroek-overall waarvan hij de broekspijpen heeft afgeknipt. "Lekker luchtig joh, weet je niet. En ik heb 'm opgeschilderd met zwarte vlakken en witte strepen. Als ik op de dijk fiets, lijk ik net een verkeersbord. Val ik mooi eventjes op, nietwaar?!" Jan koopt een mestshop, een handvol lange spijkers en... "Heb je nog van die gele schrikdraaddoppen Van der

Cock weet precies wat hij nodig heeft als hij de winkelwagen in duikt, Klaas schrijft het op.

Gert en Cock Smit: "We zijn nog eens met Klaas naar de Landbouw-RAI in Amsterdam geweest. Samen op de trein gestapt. Dat was een leuk uitje! En die Klaas mot toch ook z'n adresjes hebbe! Het is toch ook een kwestie van welke handelaar je het gunt om bij jou langs te komen."

Mel?" Klaas herschikt even een van zijn vele winkelwagens. "Oei, Jan. Daarvan heb ik net een partijtje verkocht. Ik schrijf het op, dan neem ik het de volgende keer mee." Een verfrissend glas cola bij Jan binnen wordt niet afgeslagen. Jans haast even bekende hond Joppe blaft vervaarlijk. Totdat Jan hem streng tot de orde roept. Eenmaal binnen slipt de hond de bocht uit. Wat blijkt: Jan heeft zijn tapijt voorzien van een laag kuilplastic-tape. Jan: "Ik geloof dat ik wel twintig rolletjes bij Van der Mel heb afgenomen. Heb je nog twee stuks voor mij? Dan ben ik er denk ik wel klaar mee. Hartstikke makkelijk joh, nu kan ik de vloer makkelijk schoonhouden, al het vuil glijdt er zo vanaf."

Jan Stam: "De accu van mijn elektrische fiets is net niet sterk genoeg om op en neer te gaan naar Klaas in Polsbroek. Dus het is wel handig dat Klaas bij mij langskomt. Ik koop ook weleens wat spullen bij mij op het dorp, maar voor echt boerenspul moet je bij Klaas zijn!"